

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aan de voorzitter van de Colleges van Bestuur van universiteiten en hogescholen
cc HBO-raad en VSNU

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
429595

Datum 27 juli 2012
Betreft Uitvoering wet- en regelgeving langstudeerdersmaatregel

Geachte voorzitter,

De universiteiten en de hogescholen zijn in brief van 13 juli 2002 met kenmerk 420537 geïnformeerd over de gevolgen van de recente wijzigingen in de regelgeving van de langstudeerdersmaatregel. De brief van 13 juli bracht helaas niet op alle punten de beoogde duidelijkheid. Met deze brief geef ik een verheldering op aantal onderwerpen die in de brief van 13 juli 2012 waren opgenomen.

De brieven die ontvangen zijn van de HBO-raad en de VSNU over recente wijzigingen in de regelgeving zal ik op de korte termijn beantwoorden. Op dit moment is het van belang dat de meest urgente vragen die er leven worden verduidelijkt.

a. Collegegeld in relatie tot de studieduur van deeltijd opleidingen

De Rechtbank 's-Gravenhage heeft op 11 juli 2012 geoordeeld dat het verhoogde tarief niet geldt voor: deeltijdstudenten die zich uiterlijk op 1 februari 2011 hebben ingeschreven voor een deeltijdopleiding waarvan het door de desbetreffende onderwijsinstelling vastgelegde en feitelijk verzorgde onderwijsprogramma een minimumduur kent die langer is dan het aantal jaren dat de som is van het totale aantal te behalen studiepunten, gedeeld door zestig, zo nodig af te ronden naar boven (ofwel de nominale studieduur). Oftewel:

- De rechter heeft geoordeeld dat studenten die vóór of op 1 februari 2011 ingeschreven stonden voor een deeltijdopleiding en sindsdien deze deeltijdse opleiding zijn blijven volgen, geen verhoogd tarief verschuldigd zijn als de studieduur van deze deeltijdopleiding langer is dan de (nominale) studieduur van een voltijdse opleiding met een zelfde studielast, plus één uitloopjaar.
- Het gaat hier dus om deeltijdopleidingen waarvan de instelling de minimale studieduur gelet op het deeltijds karakter verlengd heeft.
- Voor studenten die pas na 1 februari 2011 zijn ingeschreven bij een deeltijdse opleiding is deze uitspraak dus niet van toepassing.

De rechter heeft verder aangegeven dat deze uitzondering blijft bestaan totdat er een overgangsregeling wordt gemaakt, die er in hoofdlijnen als volgt moet uitzien: de deeltijdstudent die zich uiterlijk op 1 februari 2011 heeft ingeschreven is het verhoogde tarief alleen verschuldigd, als hij of zij meer dan één jaar langer zal zijn ingeschreven dan de minimumduur van het door de onderwijsinstelling vastgestelde en feitelijk verzorgde onderwijsprogramma. OCW geeft dit als volgt vorm:

- De staatssecretaris is voornemens het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 conform deze rechterlijke uitspraak aan te passen, met als inwerkingtredingdatum 1 september 2012.
- Ook voor deze groep studenten geldt dat alle inschrijvingsjaren meetellen om te bepalen of de deeltijdse student (alsnog) het verhoogde wettelijke collegegeld is verschuldigd, conform artikel 7.45b, derde lid, van de WHW.
- Het gaat daarbij dus om alle inschrijvingsjaren, bij zowel de desbetreffende deeltijdse opleiding als mogelijk bij eerdere voltijdse opleidingen, vanaf 1991 en gemeten naar de inschrijving op de peildatum 30 september.
- Bij wijze van voorbeeld:
  - indien een student op 1 februari 2011 bij een deeltijdse opleiding was ingeschreven en,
  - dat ook per 1 september 2012 nog is,
  - een deeltijdse opleiding waarvan de instelling de studieduur op 1 februari 2011 bepaald had op (minimaal) 5 jaar, dan is de student na vijf inschrijvingsjaren plus één uitloopjaar het verhoogd wettelijk collegegeld verschuldigd, ofwel
  - indien deze student eerst drie jaar was ingeschreven in een voltijdse opleiding en vervolgens drie jaar in een deeltijdse opleiding (bij elkaar dus zes inschrijvingsjaren),
  - dan is deze student deze student per 1 september 2012, diens zevende studiejaar, het verhoogde wettelijk collegegeld verschuldigd.
- In de brief van 13 juni 2012 is gemeld dat het gaat om de duur van de deeltijdse opleiding zoals vastgelegd in de door de instelling vastgestelde onderwijs- en examenregeling (OER).
- Indien een instelling ervoor heeft gekozen de studieduur van de deeltijdse opleiding niet in de onderwijs- en examenregeling vast te leggen, geldt de feitelijk geprogrammeerde studieduur van deze deeltijdse opleiding zoals vastgelegd in of blijkend uit het studentenstatuut, zoals bedoeld in artikel 7.59, vierde lid, eerste onderdeel, van de WHW, of in het verlengde daarvan de studiegids van de opleiding.
- Indien de OER of studiegids voor een opleiding niet nadrukkelijk een verlengde studieduur aangeeft maar een bandbreedte benoemt van het aantal jaren dat een student over de opleiding zal doen (bijvoorbeeld: tussen 4 en 6 jaar), dan geldt, gelet op de uitspraak van de rechtbank, de vastgelegde minimumduur.
- Bepalend is de instellingsspecifieke regeling voor de studieduur van de betreffende deeltijdopleiding die op 1 februari 2011 gold. Indien een student niet meer dan 30 studiepunten per jaar kan halen is bij een studielast van 60 studiepunten dus sprake van een studieduur van twee jaar.
- Indien de studieduur van een deeltijdopleiding niet is vastgelegd, geldt, onverkort de wet- en regelgeving inzake het verhoogde wettelijke collegegeld.

Datum

27 juli 2012

Onze referentie

429595

b. *Informatieverstrekking door en aan DUO*

Datum
27 juli 2012
Onze referentie
429595

In mijn brief van 13 juli heb ik aangegeven dat DUO op dit moment niet kan voorzien in de informatie die de instelling graag zouden willen hebben om te kunnen beoordelen welk collegegeld aan de deeltijdstudenten moet worden gevraagd. Deze instellingspecifieke informatie is alleen bij de universiteiten en hogescholen bekend. Een door DUO geautomatiseerd proces is daarom niet op de korte termijn realiseerbaar. Dit betekent dat de instellingen voor het studiejaar 2012/2013 zelf aan de student moeten aangeven voor welk collegegeld deze in aanmerking komt.

- DUO gaat op de korte termijn met de instellingen in gesprek op welke wijze de informatievoorziening voor het studiejaar 2013/14 geautomatiseerd kan worden.
- DUO zal bij instellingspecifieke vragen van deze groep deeltijd studenten doorverwijzen naar de instelling. Ik ga er daarom van uit dat u deze brief binnen uw instelling aan de betrokken medewerkers zal verspreiden.
- Via de website www.duo.nl is voorzien in uitgebreide informatie over specifieke aspecten van de onderhavige regelgeving; deze zal aan de hand van het gestelde in deze brief worden aangevuld.

Bij de eerste berekening van de rijksbijdrage 2013 zal worden uitgegaan van de nu bij DUO bekende informatie bij het bepalen van de omslag van de langstudeerderskorting over de universiteiten en hogescholen. Dit betreft de situatie vóór de aanpassing van de regelgeving vanwege de uitspraak van de rechtbank.

In de brief van 13 juli 2012 is gemeld dat deze rijksbijdrage zal worden herberekend op basis van informatie van de instellingen over de aantallen studenten waarop de maatregel alsnog niet van toepassing blijkt te zijn. Bij wijziging van deze aantallen wordt bezien of het bedrag moet worden gecorrigeerd dat onder de noemer profileringsfonds beschikbaar is gesteld voor de periode 2012-2016.

Voor deze herberekening en de aanpassing van het informatiesysteem indicatie soort collegegeld heeft DUO informatie van de instellingen nodig. Op basis van deze informatie dient de accountant ook te kunnen vaststellen of de student bij inschrijving het juiste collegegeld in rekening is gebracht voor het studiejaar 2012/2013. Tevens dient te worden vastgesteld of een student per 30 september 2011 respectievelijk 30 september 2012 langstudeerder is. In de brief van 13 juli is gemeld dat u deze gegevens aan DUO dient door te geven, vergezeld van een accountantsverklaring conform een nog door DUO aan de instellingen door te geven wijze.

- DUO zal in overleg met de instellingen hiervoor een administratief proces inrichten, dat zo veel mogelijk aansluit bij de reguliere gegevensuitwisseling en accountantscontrole van de bekostigingsgegevens die voor de rijksbijdrage 2014 worden benut, leidend tot een verklaring uiterlijk 15 april 2013.

- Bij deze gegevensverstrekking gaat het om de volgende gegevens:
  1. bij welke deeltijdse bachelor- en masteropleidingen kent het door de desbetreffende onderwijsinstelling vastgelegde en feitelijk verzorgde onderwijsprogramma – blijkens de hiervoor genoemde documenten - een minimumduur die langer is dan het aantal jaren dat de som is van het totale aantal te behalen studiepunten, gedeeld door zestig, zo nodig af te ronden naar boven (nominale duur);
  2. voor welke studenten die op 30 september 2011 waren ingeschreven geldt dat zij, in tegenstelling tot de berichtgeving van DUO aan uw instelling - verstrekt samen met de statustoekenning 2013 - geen langstudeerder zijn, gelet op de wijzigingen in de regelgeving inzake deeltijdse studenten, gehandicapte en chronisch zieke studenten, en studenten die in september in- en uitgeschreven zijn;
  3. voor welke studenten die op 30 september 2012 zijn ingeschreven en die in tegenstelling tot het informatiesysteem indicatie soort collegegeld op die datum geen langstudeerder zijn, gelet op de wijzigingen in de regelgeving inzake deeltijdse studenten.
- DUO zal deze informatie alleen mogen benutten indien daarbij een verklaring of een assurancerapport van een accountant is gevoegd. Paragraaf 3.5 Onderzoeksprocedure bekostigingsgegevens sector HO van het Onderwijscontroleprotocol OCW/EL&I 2012 zal worden aangepast gelet op het voorgaande. De Inspectie van het Onderwijs heeft hierbij het voortouw en voert over deze aanpassingen overleg met vertegenwoordigers van de instellingen en accountants.
- DUO zal dit najaar in overleg met de instellingen in het Uitvoeringsoverleg nadere afspraken maken over de precieze wijze van aanlevering.
- De gegevens ad 1. zijn van belang voor het informatiesysteem indicatie soort collegegeld. De gegevens ad 2. zullen worden benut voor de herberekening van de rijksbijdrage 2013, meer precies het opnieuw bepalen van de onderwijsopslag. De gegevens ad 3 zijn van belang voor het berekenen van de rijksbijdrage 2014, meer precies het bepalen van de onderwijsopslag.
- Voor de goede orde: een student die conform de WHW en het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 per 1 september 2012 het verhoogd wettelijk collegegeld is verschuldigd, moet dat ook in rekening worden gebracht. Echter, indien deze student in de maand september zijn graad wordt verleend, telt deze student voor de berekening van de rijksbijdrage niet meer mee als langstudeerder per 30 september 2012, gelet op artikel 7.45, eerste lid, onderdeel a.

Tot slot kan ik melden dat de algemene maatregel van bestuur die betrekking heeft op de september in- en uitschrijving heden in het Staatsblad is geplaatst (Staatsblad 2012 355).

Datum

27 juli 2012

Onze referentie

429595

c. *Profileringsfonds*

Datum
27 juli 2012
Onze referentie
429595

Met de in de brief van 13 juli 2012 aangehaalde wijziging van de WHW in verband met gehandicapten, chronisch zieken en deeltijdstudenten is geregeld ook een deeltijdstudent die langstudeerder is vanwege bijzondere omstandigheden een financiële tegemoetkoming uit het profileringsfonds kan krijgen. Deze wet wordt op 31 juli in het Staatsblad geplaatst (Staatsblad 2013 360):

- Een deeltijdstudent heeft evenals een voltijdstudent ingeval van bijzondere omstandigheden recht op een compensatie voor de verhoging. De vergoeding is gemaximeerd op een bedrag ter hoogte van de verhoging (het verschil tussen het verhoogd wettelijk collegegeld en het wettelijk collegegeld tegen basistarief).
- Tevens is in artikel 7.51, tweede lid, onderdeel f, van de wet, de term "onvoldoende studeerbare opleiding" opnieuw geïntroduceerd. Onvoldoende studeerbaarheid is een van de bijzondere omstandigheden op grond waarvan de student financiële ondersteuning van een instelling kan krijgen. De instelling moet de student in de gelegenheid stellen zijn opleiding te kunnen afronden binnen een zodanige periode zonder langstudeerder te worden; indien de instelling er zelf voor kiest de minimale studieduur van de opleiding langer te laten zijn dan de nominale studieduur horend bij de studielast van de opleiding, dan is dergelijke financiële ondersteuning dus verplicht zoals dat ook geldt indien de instelling krachtens artikel 7.4a, achtste lid, van de wet, bepaalt dat de studielast hoger is dan de wet aangeeft. Voor de deeltijdstudent is dat niet anders dan voor de voltijdstudent.

Met vriendelijke groet,

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de plaatsvervangend directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,